

УДК 37.016:811.111

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-217-211-215

ЛИСЕНКО Людмила Олександрівна –
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри германських мов,
зарубіжної літератури та методик їхнього навчання
Центральноукраїнського державного
університету імені Володимира Винниченка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5732-6317>
e-mail: lysenkoluda78@i.ua

ПІДВИЩЕННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВІРТУАЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

У статті досліджується важливість інноваційних практик та роль цифрових технологій у навчанні англійської мови студентів вищих навчальних закладів. Питання впровадження інноваційних практик для формування у студентів потреби у вивченні англійської мови та оволодіння нею як засобом спілкування, пізнання, самореалізації та соціальної адаптації у полікультурному світі є актуальним. Вона ґрунтується на усвідомленні важливості вивчення англійської мови як засобу спілкування та пізнання в сучасному світі, підвищення конкурентоспроможності студентів у процесі економічної та соціальної євроінтеграції.

У статті проаналізовано інноваційні практики викладання англійської мови студентам у цифровому середовищі вищого навчального закладу. Відповідно до поставленої мети було проаналізовано теоретичні та методичні аспекти впровадження інноваційних практик та цифрових технологій у викладання англійської мови в університеті. Виокремлено найцінніші вітчизняні та зарубіжні інноваційні практики викладання англійської мови студентам у цифровому середовищі закладу вищої освіти.

Методологія дослідження ґрунтувалася на аналізі та синтезі, узагальненні науково-методичної літератури, концепцій; періодичних педагогічних видань, інтернет-ресурсів з метою систематизації сучасного педагогічного досвіду вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти щодо інноваційних практик у навчанні англійської мови студентів

У статті підкреслюється важливість впровадження інноваційних практик у викладанні англійської мови. Використання онлайн-платформ дозволяє студентам використовувати мобільні додатки та веб-платформи для організації інтерактивних вправ, відеоуроків, тестування та спілкування з носіями мови. Віртуальна реальність має на меті створення імерсивного середовища, де студенти залучаються до віртуальних подорожей, спілкування тощо.

Сучасні інноваційні практики, які використовуються для формування цифрової компетентності студентів у вивченні іноземної мови, є найбільш продуктивними для створення освітнього середовища, що забезпечує особистісно-орієнтовану взаємодію здобувачів вищої освіти.

Ключові слова: інноваційні практики, цифрові технології, стратегії навчання, викладання англійської мови, онлайн-платформи, інтерактивні вправи, віртуальна реальність.

LYSENKO Liudmyla Oleksandrivna –
Ph.D., Associate Professor, Associate Professor
at the Department of Germanic Languages,
Foreign Literature and Teaching Methodology
Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5732-6317>
e-mail: lysenkoluda78@i.ua

BOOSTING STUDENTS' DIGITAL COMPETENCE IN THE PROCESS OF LEARNING ENGLISH IN A VIRTUAL EDUCATIONAL ENVIRONMENT

The article investigates the importance of innovative practices and the role of digital technologies in teaching English to higher education students. The issue of introducing innovative practices to form students' need to learn English and master it as a means of communication, cognition, self-realization and social adaptation in a multicultural world is relevant. It is based on the awareness of the importance of learning English as a means of communication and cognition in the modern world, increasing students' competitiveness in the course of economic and social European integration.

The article analyzes innovative practices of teaching English to students in the digital environment of a higher education institution. In accordance with the purpose, the following theoretical and methodological aspects of implementing innovative practices and digital technologies in teaching English at university were pointed out. The most valuable domestic and foreign innovative practices for teaching English to students in the digital environment of a higher education institution were highlighted

The research methodology was based on the analysis and synthesis, generalization of scientific and methodological literature, concepts; periodicals, pedagogical publications, Internet resources to systematize the modern pedagogical experience of domestic and foreign higher education institutions on innovative practices in teaching English to students.

The article underlines the importance of implementing the following innovative practices in English language teaching. The usage of online platforms allows students to use mobile applications and web platforms to organize interactive exercises, video lessons, testing and communication with native speakers. Virtual reality aims to create an immersive environment where students are engaged in virtual travel, communication, etc.

Modern innovative practices that are used to form the digital competence of students in learning foreign language are the most productive for creating an educational environment that provides a person-oriented interaction to higher education students.

Key words: innovative practices, digital technologies, learning strategies, teaching English, online platforms, interactive exercises, virtual reality.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. На сучасному етапі розвитку освіти України важливою є інтеграція у глобальне освітнє

співтовариство, що призводить до переосмислення методологічних принципів наукового вивчення педагогічної реальності, освітніх систем і моделей

навчання англійської мови. Актуальність роботи зумовлена стрімким розвитком технологій і вимогами до професійної підготовки майбутніх фахівців у контексті вивчення англійської мови. Нині заклади вищої освіти України активно співпрацюють з іноземними партнерами, реалізують спільні міжнародні проекти, студенти навчаються за програмами академічної мобільності, проходять практику й стажування за кордоном. Відтак впровадження інноваційних практик у навчання англійської мови у цифровому середовищі стає нагальною потребою у сучасній освітній парадигмі. Саме цифрові технології стають засобом для ефективного та інноваційного навчання, забезпечують доступ до різноманітних навчальних ресурсів, збільшують інтерактивність освітнього процесу. Інноваційні практики є складником сучасної освітньої стратегії, що забезпечує якісне навчання англійської мови у цифровому середовищі університету.

Мета статті – аналіз інноваційних практик для навчання студентів англійської мови у цифровому середовищі закладу вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Запорукою успішної реалізації інноваційних практик є дослідження надбань української й зарубіжної вищої школи з питань професійної підготовки майбутніх фахівців у контексті навчання студентів англійської мови.

З метою підвищення якості викладання англійської мови Міністерство освіти і науки України, враховуючи вітчизняну та міжнародну практику, рекомендує активно використовувати такі інноваційні форми навчання: 1) когнітивно-орієнтовані методи – інтерактивні методи навчання, семінарські дискусії, проблемне навчання (створення проблемних ситуацій), когнітивні карти, інструментальне логічне навчання, мозковий штурм; 2) діяльнісно-орієнтовані методи – метод проектів, контекстне навчання, організаційно-діяльнісні ігри, комплексні завдання, симуляції, ігрове моделювання; 3) особистісно-орієнтовані методи – інтерактивне навчання.

Викладачам рекомендується мотивувати студентів до підготовки публікацій наукових результатів англійською мовою, участі у міжнародних наукових заходах, участі у професійних конкурсах та проектах, організованих зацікавленими сторонами та програмах академічної мобільності.

Міністерство освіти і науки України у співпраці з Міністерством цифрової трансформації надають доступ і методичні рекомендації щодо використання онлайн-ресурсів для навчання англійської мови. Розглянемо їх перелік і зміст докладніше. Зокрема, онлайн-платформа Кембриджського університету Empower доступна для всіх українських університетів. Упроваджена в межах підтримки України Кембриджським університетом, Empower є одним із сервісів, запропонованих у рамках національної мовної програми Future Perfect, спрямованої на популяризацію англійської мови в Україні [7].

Платформа пропонує курси не для самостійного навчання, а за підтримки викладача

для вивчення мови. Українські університети, незалежно від форми власності, можуть отримати доступ до платформи безкоштовно. Онлайн-ресурс містить курси Cambridge Empower від A1 до C1, загальні курси англійської мови для дорослих, студентів і старшокласників, які поєднують матеріал в аудиторії з індивідуальною практикою онлайн. Для вчителів і викладачів Cambridge English Power пропонує гнучкі методи викладання, які зорієнтовані на розвиток практичних навичок та передбачають активне залучення студентів.

Курс Cambridge Empower відрізняється від традиційних українських програм та підручників з англійської мови. Основний акцент робиться на розвитку продуктивних практичних навичок, таких як письмо та говоріння. English Cambridge Empower дозволяє студентам відстежувати власний прогрес у вивченні англійської мови. Для цього їм потрібно завантажити додаток Quiz Your English, який базується на матеріалах курсу. Після реєстрації за посиланням студенти можуть проходити курс індивідуально. Такий ресурс є цінним для організації самостійної роботи для здобувачів вищої освіти.

При вивченні курсів «Методика навчання англійської мови» та «Технології навчання англійської мови» важливим є ознайомлення студентів з онлайн-ресурсами для навчання англійської мови. Так, е-платформа «Всеукраїнська школа онлайн» містить матеріали для дистанційного навчання з усіх дисциплін для учнів з 5 по 11 клас, а також курси за вибором та додаткові матеріали для класів. Найсучасніші онлайн-ресурси для змішаного та дистанційного навчання, рецензовані матеріали, що відповідають державним освітнім стандартам. Всеукраїнська школа онлайн надає учням відеокomentarі, оцінки, тести та можливість відстежувати свій прогрес у навчанні. Викладачі забезпечені необхідними методиками та прикладами використання новітніх освітніх технологій.

Згідно з описом платформи, весь навчальний контент відповідає чинним освітнім програмам, а його якість перевірена Українським інститутом якості освіти. На платформі доступні такі навчальні матеріали: відеоуроки, тести з англійської мови. Платформа є комплексною і включає в себе уроки, перекладені жестовою мовою, та додаткові аудіодоріжки. Існує також мобільний додаток.

Інноваційною технологією навчання англійської є віртуальну реальність (VR). Цей новий тренд пропонує студентам унікальну можливість зануритися у світ англійської мови в захопливому середовищі. VR у вивченні англійської мови відкриває нові перспективи, надаючи студентам можливість взаємодіяти в змодельованому середовищі.

Онлайн-платформи для вивчення англійської мови вже почали впроваджувати технологію віртуальної реальності для віртуальних класів і конференцій. Студенти можуть легко «переміщатися» з однієї точки в іншу і спілкуватися англійською з іншими студентами та викладачами, створюючи ефект занурення [6].

Занурення у спілкування в реальних життєвих ситуаціях. Вивчення мови в реальних життєвих

ситуаціях завжди є важливою частиною вивчення нової мови і VR може створювати захоплюючі сценарії, такі як поїздка в англomовну країну або ресторан, де студенти можуть взаємодіяти з персоналом, замовляти їжу і навіть проводити ділові зустрічі.

VR надає унікальну можливість розвивати навички говоріння та аудіювання. Студенти можуть випробувати цілий ряд реальних життєвих ситуацій, спілкуватись англійською мовою та реагувати на різні сценарії.

EnglishVR – один з провідних онлайн-ресурсів для вивчення англійської мови, успішно використовує технологію віртуальної реальності. Студенти можуть взаємодіяти в імерсивних середовищах, таких як віртуальні офіси, щоб покращити свої навички ділового спілкування. Занурення в англomовний світ за допомогою VR відкриває нові перспективи для навчання та викладання. Це не просто технологічний тренд, а можливість перетворити процес навчання на захопливий та ефективний досвід.

Останніми роками застосування хмарних технологій в системі освіти привертає увагу дослідників. Науковці досліджували можливості використання хмарних обчислень як платформи для інформатизації сучасної системи освіти; проаналізували онлайн-сервіси на основі хмарних обчислень для навчальних закладів, вивчали зарубіжний досвід створення хмаро орієнтованих середовищ у закладах освіти [2; 3; 6].

У контексті навчання англійської мови хмарні технології надають не лише доступ до навчальних ресурсів та програмних платформ для опанування, а й місце для розробки мультимедійних проєктів.

Існують значні можливості для розвитку ініціатив на основі хмарних технологій, спрямованих на підвищення рівня освіти в суспільстві. Лідером у цій сфері є Google Apps Education Edition від компанії Google.

Хмарна платформа Google Apps Education Edition [2] пропонує велику кількість інструментів, які студенти та викладачі можуть використовувати при роботі з Google Workspace for Education. Розглянемо можливості середовища Google у навчанні англійської мови.

Календар Google – це насамперед веб-інструмент управління та планування. Створення календаря студентської та педагогічної діяльності, планування роботи над будь-яким проєктом, спільний доступ до календарів для створення та перегляду розкладу занять, проведення консультацій – ось деякі приклади того, як Google Календар може бути використаний в освітньому процесі. Хмарний пошук Google – це веб-сервіс, який дозволяє користувачам шукати та знаходити матеріали в основних службах G Suite, а також надає корисну інформацію та інструкції. Google Диск – хмарне середовище, що включає в себе набір вебінструментів для зберігання та передачі файлів різних форматів і перегляду відео.

Google Документи – вебсервіс, що дозволяє користувачам створювати, редагувати, експортувати та ділитися текстовими документами з іншими [3]. Google Таблиці – вебсервіс, що

дозволяє створювати, редагувати, експортувати та ділитися електронними таблицями з іншими користувачами [2]. Google Презентації – це веб-сервіс, який дозволяє користувачам створювати, редагувати, експортувати та ділитися онлайн-презентаціями з іншими.

Google Форми – інструмент, за допомогою якого можна легко і швидко планувати заходи, створювати опитування та анкети, а також збирати іншу інформацію [1; 3]. Сайти Google – це вебсервіс, який дозволяє користувачам створювати веб-сайти на домені G Suite Basic або на зовнішньому ресурсі. Google Hangouts, Google Talk і Hangout Meet – це вебслужби, які дозволяють користувачам спілкуватися один з одним в режимі реального часу. Google Hangouts і Google Talk дозволяють користувачам обмінюватися текстовими повідомленнями з одним або декількома користувачами, здійснювати дзвінки. [6].

Google Keep – це вебсервіс, який дозволяє користувачам створювати, організовувати, ділитися та співпрацювати над нотатками, списками та малюнками. YouTube – це відеохостинг, який дозволяє користувачам завантажувати, переглядати та коментувати відео. Активні користувачі сервісу створюють власні канали [3]. Google Maps – це набір додатків, створених на основі безкоштовного картографічного сервісу та технології Google. Також доступні зображення Місяця і Марса.

Вlogger – корисний сервіс для ведення блогів, який дозволяє користувачам створити власний веб-сайт як місце для спілкування з іншими людьми, які мають спільні інтереси.

Основними перевагами сервісів Google є: безкоштовність, простота використання, інтуїтивно зрозумілий інтерфейс, наявність універсального облікового запису для доступу до всіх сервісів, доступність на різних платформах (Windows, Android, iOS), підключення до Інтернету, доступність з будь-якого цифрового пристрою, підключеного до Інтернету, відсутність необхідності розгортання в хмарі [1; 3; 6]. Ці переваги були важливими для навчання студентів англійської мови і спонукали обрати сервіс Google у професійній підготовці майбутніх фахівців.

Для студентів вивчення англійської мови з використанням мультимедійних технологій має певні переваги. Оскільки ці технології є інтерактивним, здобувачам освіти цікаво працювати з новими типами джерел інформації. Важливо також, що вивчення нової інформації за допомогою мультимедійних технологій відбувається в цікавій формі. Мультимедійні технології дозволяють студентам готувати і презентувати власні мініпроєкти на комунікативні теми. Під час вивчення англійської мови студенти стикаються з низкою проблем, однією з яких є зниження мотивації до вивчення мови. У таких випадках варто використовувати інтерактивні технології, оскільки вони створюють необхідні умови для того, щоб студенти відчували себе успішними та інтелектуально компетентними. Інтерактивне навчання також включає в себе методи співпраці в процесі навчання.

Групові заняття залучають студентів до колективної творчої діяльності, змістовного спілкування та взаємодії, розподілу ролей між членами групи, взаємного навчання та взаємного управління. Особлива увага приділяється інтерактивному навчанню письма та читання. Інтерактивне навчання писемного мовлення у вищій школі має формувати та розвивати навички дискусії, аналізу та перехресного опитування. Сучасні моделі процесу читання фокусуються на інтерактивному зв'язку між читачем і текстом, що вивчається. Викладач презентує текст, організовує завдання, щоб допомогти студентам зрозуміти його (або побачити, наскільки вони його не зрозуміли), і просто контролює і коригує роботу з текстом і часом, пов'язаним з роботою над текстом. Тексти повинні бути підібрані правильно, а завдання повинні відповідати типу тексту, виду читання та рівню володіння мовою студентами.

Серед технологій, наявних у кращих освітніх практиках, ми розглядаємо різні проєктні технології, такі як ігрове проєктування, інтерактивні технології, технології розвитку навичок критичного мислення та ІКТ [5; 7].

Специфічними особливостями проєкту є тематична актуальність, гіпотези, мета і завдання, методика проєктування, теоретична і практична значущість проєкту. Разом з іншими дослідниками цієї проблематики, ми розширюємо категорію «проєкт» до широкого кола видів діяльності майбутніх магістрів освіти, включаючи науково-дослідницькі, практичні (практико-орієнтовані) проєкти, лінгвістичні, навчальні, методичні та ігрові проєкти. Аспекти проєктної діяльності присутні завжди, навіть якщо вони не виходять на перший план у процесі проєктування.

Зрозуміло, майбутні фахівці зможуть розробляти проєкти, критерії оцінювання, організувати презентації в найбільш зручній для учнів формі – фестивалі, воркшопи, конкурси тощо, а також підтримувати активну участь учнів на всіх етапах реалізації освітніх і соціальних проєктів. Їм необхідно розвивати свої знання та навички в таких сферах, як підтримка активної участі студентів на всіх етапах освітніх і соціальних проєктів.

З огляду на це, ми розробили спеціальну методику управління проєктною діяльністю студентів. Для кожної дисципліни ми розробили тематику, вимоги, інструментарій, критерії оцінювання проєктів, зміст портфоліо та організацію процедури захисту, щоб керувати проєктною діяльністю студентів.

Захист проєктів організовуємо у нестандартних формах, таких як конкурси-захисти, фестивалі, виставки, ярмарки та презентації. Ефективними виявилися також організація бальних оцінок проєктів, експертних груп та рольових («доповідач», «опонент», «суддя») процедур захисту.

У підсумку зазначимо, що метод проєктів є однією з інноваційних методик, яка найкраще відповідає принципам особистісного підходу і стимулює мотивацію студентів до навчання.

Використання кейс-технології у навчанні студентів англійської мови дозволило нам виявити низку переваг.

1. Кейс-технологія є особливо ефективною для навчання дорослих, оскільки вона найкраще відповідає рівню та типу підготовки дорослих, їхній мотивації та бажанню швидко розвивати та модернізувати свої знання.

2. Кейс-технологія може бути органічно використана в поєднанні з іншими технологіям зокрема традиційними, для надання слухачам обов'язкових і нормативних знань [2; 5].

Отже, що ефективність інноваційних підходів до навчання англійської мови у вищій школі залежить від бажання та вміння викладачів використовувати позитивний досвід вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків у творчому підході до викладання.

Також важливо враховувати основні принципи розвитку цифрового середовища закладів вищої освіти – дотримання особистісно-творчого підходу, індивідуальна орієнтація (задоволення інтересів і потреб кожного студента в різних видах освітньої діяльності), технічна та програмна компетентність, свобода вибору власної освітньої траєкторії, культурна релевантність, інтерактивна взаємодія студентів з культурою та різноманітність джерел інформації.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Отже, для потреб студентів доступні й електронні освітні ресурси, й програмні середовища, для досягнення успішності в навчанні. Побудована на основі хмарних технологій інфраструктура дозволяє найбільш ефективно реалізувати сервіси для забезпечення студентів освітніми ресурсами на сучасному рівні.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко О. М., Пучков І. Р. Розробка і застосування мультимедійних засобів навчання: методичні рекомендації для викладачів ВНЗ; за заг. ред. В. І. Сипченка. Слов'янськ: СДПУ, 2020. 46 с.
2. Дистанційні технології в освіті: збірник науково-методичних рекомендацій щодо організації виховання, навчання та розвитку учасників освітнього процесу під час карантину / під ред. Ю. О. Бурцевої, Д. В. Малєєва. Краматорськ: Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2020. 95 с.
3. Дронь В. В. Google-сервіси в навчальній діяльності викладачів: методичні рекомендації. *Економіка в школах України*. 2019. № 4. С. 2–7.
4. Завалевський Ю. Сутність професійної компетентності вчителя в реалізації Концепції нової української школи. *Нова педагогічна думка*. 2017. № 1. С. 11–15.
5. Іць С. В. Педагогічні умови формування професійної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови засобами медіаосвіти: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка, 2014. 280 с.
6. Кадемія М. Ю., Шевченко Л. С. Вебквест у професійній підготовці вчителя: навчально-методичний посібник. Вінниця: Планер, 2013. 147 с.
7. Методичні рекомендації щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України. Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.07.2023 за № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0898729-23#Text>

8. Методологія, методика і методи організації науково-педагогічних досліджень. Методологія наукової діяльності: навч. посіб. / Д. В. Чернілевський та ін.; за ред. Д. В. Чернілевського. 3-тє вид., перероб. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2019. С. 216–241.

9. Рейда О., Івлєва К., & Гулієва Д. (2021). Застосування сучасних інноваційних технологій у процесі навчання англійської мови студентів немовних спеціальностей. *Український Педагогічний журнал*, (2), 96–102. URL: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2021-2-96-102>

REFERENCES

1. Bondarenko, O. M., Puchkov, I. R. (2020). Rozrobka i zastosuvannya multimedijnih zasobiv navchannya: metodichni rekomendacii dlya викладачів VNZ [Development and application of multimedia teaching aids: methodological recommendations for university teachers]; za zag. red. V. I. Sypchenka. Slov'yansk: SDPU, 2020. 46 s. [in Ukrainian]

2. Distancijni tehnologiji v osviti: zbirnik naukovometodichnih rekomendacij shodo organizacii vihovannya, navchannya ta rozvitku uchashnikiv osvitnogo procesu pid chas karantinu (2020). [Distance technologies in education: a collection of scientific and methodological recommendations for the organization of education, training and development of participants in the educational process during quarantine] / pid red. Yu. O. Burcevoyi, D. V. Malyeyeva. Kramatorsk: Viddil informacijno-vidavnichoyi diyalnosti, 95 s. [in Ukrainian]

3. Dron, V. V. (2020). Google-servisi v navchalnij diyalnosti викладачів: metodichni rekomendacii [Google-services in the educational activity of teachers: methodological recommendations]. *Ekonomika v shkolah Ukraini*. № 4. S. 2–7. [in Ukrainian]

4. Zavalevskij, Yu. (2017). Sutnist profesijnoi kompetentnosti vchitelya v realizacii Konceptii novoyi ukrajinskoyi shkoli [The essence of professional competence of the teacher in the implementation of the Concept of the new Ukrainian school]. *Nova pedagogichna dumka*. № 1. S. 11–15 [in Ukrainian]

5. Іс, S. V. (2014). Pedagogichni umovi formuvannya profesijnoi kompetentnosti majbutnogo vchitelya inozemnoyi movi zasobami mediaosviti [Pedagogical conditions for the formation of professional competence of a future foreign language teacher through media education]: dis. ... kand. ped. nauk: 13.00.04 / Zhitomir. derzh. un-t im. I. Franka, 280 c. [in Ukrainian]

6. Kademiya, M. Yu. Shevchenko, L. S. (2013). Vebkvest u profesijnij pidgotovci vchitelya: navchalno-metodichnij posibnik [Webquest in teacher training: a study guide]. Vinnicya: Planer, 147 s. [in Ukrainian]

7. Metodichni rekomendatsii shchodo zabezpechennia yakisnoho vyvchennia, vykladannia ta vykorystannia anhliiskoi movy u zakladakh vyshchoi osvity Ukrainy. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 25.07.2023 za № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0898729-23#Text> [in Ukrainian]

8. Metodologiya, metodika i metodi organizacii naukovopedagogichnih doslidzhen. Metodologiya naukovoyi diyalnosti: navch. posib. (2019). [Methodology, techniques and methods of organizing scientific and pedagogical research. Methodology of scientific activity: a textbook] / D. V. Chernilevskij ta in.; za red. D. V. Chernilevskogo. 3-tye vid., pererob. Vinnicya: Nilan-LTD, S. 216–241 [in Ukrainian]

9. Rejda, O., Ivlyeva, K., & Guliyeva, D. (2021). Zastosuvannya suchasnih innovacijnih tehnologij u procesi navchannya anglijskoyi movi studentiv nemovnih specialnostej [Application of modern innovative technologies in the process of teaching English to students of non-linguistic specialties]. *Ukrayinskij Pedagogichnij zhurnal*, (2), 96–102. URL: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2021-2-96-102> [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЛИСЕНКО Людмила Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик їхнього навчання Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: іншомовна комунікативна культура, інноваційні методи навчання, комунікативна компетенція.

INFORMATION ABOUT AUTHOR

LYSENKO Liudmyla Oleksandrivna - PhD, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Germanic Languages, Foreign Literature and Teaching Methodology Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

Scientific interests: foreign language communicative culture, innovative teaching methods, communicative competence.

Стаття надійшла до редакції 30.01.2025 р.

УДК 378.016:[614.8+613.5]

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-217-215-221

ПОДОЛЯНЧУК Станіслав Вікторович –

кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри образотворчого, декоративного мистецтва, технологій та безпеки життєдіяльності

Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9088-3342>

e-mail: psv017@i.ua

ВИВЧЕННЯ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ ОСВІТЛЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРИМІЩЕНЬ ЯК КОМПОНЕНТА БЕЗПЕКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Стаття присвячена питанням безпеки та ефективності освітнього процесу, важливим фактором якого є освітленість. Тому метою дослідження є вивчення закономірностей та особливостей освітлення навчальних приміщень під час підготовки майбутніх учителів.